

**Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ  
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ  
ΚΑΙ Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΣΤΙΣ  
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΕΣ ΚΑΙ  
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ  
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΩΝ Α.Ε.Ι.**

**Β.Ι. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ**

**Καθηγητής Ε.Μ.Π., Πρόεδρος Σ.Ε.Α.Β.**

*Ημερίδα με θέμα:*

*«Συνεργασία Βιβλιοθηκών: Εθνικό, τοπικό, διαθεματικό επίπεδο»*

*Διεθνής Έκθεση Βιβλίου, Θεσσαλονίκη, 29 Μαΐου 2008*

# **ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΩΡΟ ΤΟ 1996**

- **Οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες σε μικρό ποσοστό αυτοματοποίησης**
- **Μικρή εμπειρία στις νέες τεχνολογίες**
- **Έλλειψη διαλόγου μεταξύ των βιβλιοθηκών, με εξαίρεση το ετήσιο Συνέδριο Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών**
- **Έλλειψη αποδεκτών εθνικών προτύπων**

# ΣΗΜΕΡΙΝΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ

- Όλες οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες έχουν βιβλιοθηκονομικά συστήματα αυτοματοποίησης
- Επαρκής έως μεγάλη εμπειρία στις νέες τεχνολογίες
- Διάλογος μεταξύ των βιβλιοθηκών, όχι μόνον μέσω του ετήσιου Συνεδρίου Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, αλλά κυρίως μέσω του Σ.Ε.Α.Β.
- Λειτουργία νέων κτιρίων Κεντρικών Βιβλιοθηκών σε πολλά Ιδρύματα
- Εξοπλισμός Βιβλιοθηκών

# **ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (Σ.Ε.Α.Β.) (1/2)**

- Αρχικές συζητήσεις με την έναρξη της Οριζόντιας Δράσης για τις Βιβλιοθήκες της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης με χρηματοδότηση από το ΕΠΕΑΕΚ Ι το 1997.
- Το τελικό κείμενο Συμφωνητικού Κοινοπραξίας εγκρίθηκε από τη Διοικούσα Επιτροπή τον Ιούλιο 1999.
- Όλες οι Διοικήσεις των συμμετεχόντων Ιδρυμάτων υπέγραψαν το Συμφωνητικό, μέχρι τον Απρίλιο 2000.

## **ΣΥΝΤΟΜΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΩΝ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΩΝ (Σ.Ε.Α.Β.) (2/2)**

- **Συνέχιση λειτουργίας και στο πλαίσιο οριζόντιας δράσης χρηματοδοτούμενης από το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ.**
- **Θεσμοθέτηση του Σ.Ε.Α.Β. με το άρθρο 17 του Ν.3403/2005.**
- **Πρώτη Γ.Σ. του Σ.Ε.Α.Β. τον Μάιο 2007 με την εκλογή του επταμελούς Δ.Σ. και την απόφαση ένταξης ως συνεργαζόμενων μελών όλων των ερευνητικών κέντρων της Γ.Γ.Ε.Τ. και των τριών δημόσιων Πανεπιστημίων της Κύπρου.**
- **Υπογραφή του συμφωνητικού συνεργασίας από όλους τους Προέδρους των Τ.Ε.Ι. (αναμένεται η αντίστοιχες υπογραφές από τους Πρυτάνεις).**

# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Α.Β. (1/6)

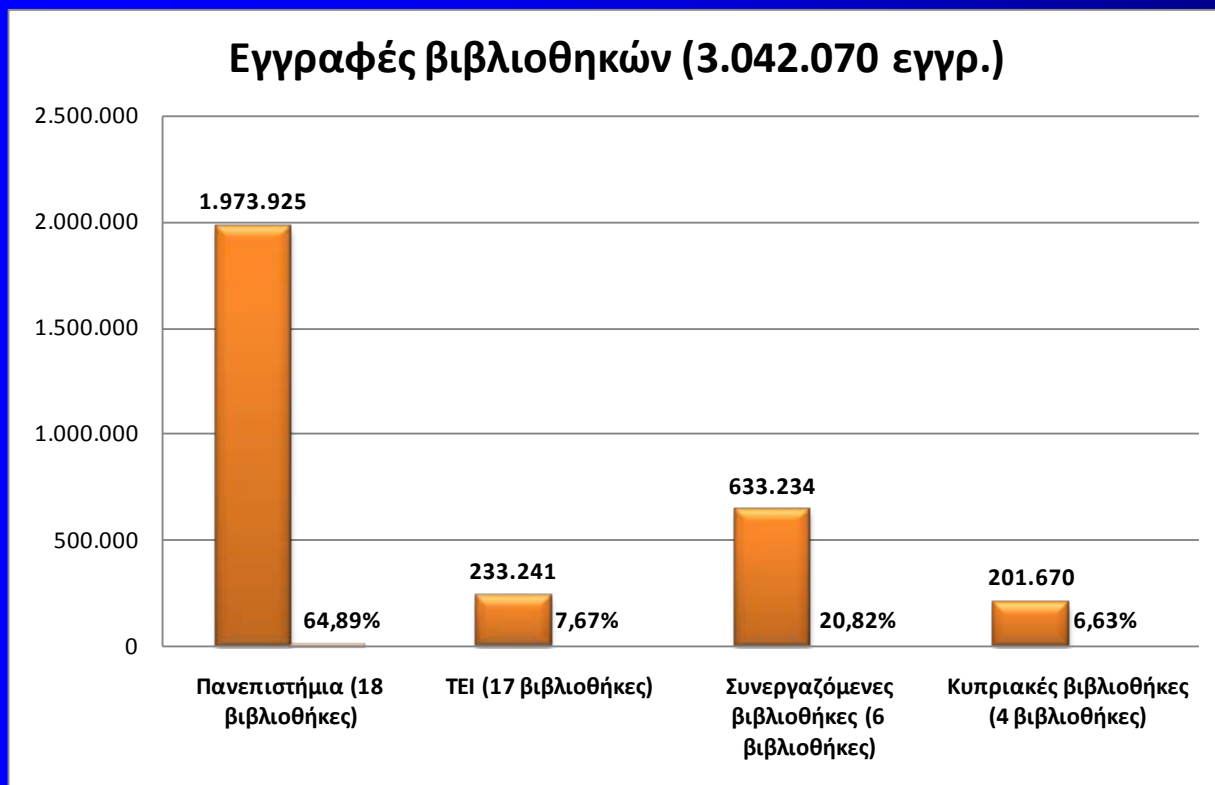
- Ως σημαντικότερο επίτευγμα θεωρείται η, μετά από αρκετές δυσκολίες, επίτευξη της συνεργασίας μεταξύ των Βιβλιοθηκών όλων των Ιδρυμάτων Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης.
- Σημαντικό, επίσης, επίτευγμα είναι η συμμετοχή άνω των μισών Ιδρυμάτων σε διάφορες ενέργειες που αποσκοπούσαν στη συνολική αναβάθμιση των υπηρεσιών που παρέχουν οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες.

# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Α.Β. (2/6)



# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Α.Β. (3/6)

- Λειτουργία του Συλλογικού Καταλόγου Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών, ΣΚΕΑΒ (κεντρικού και κατακευμημένου).

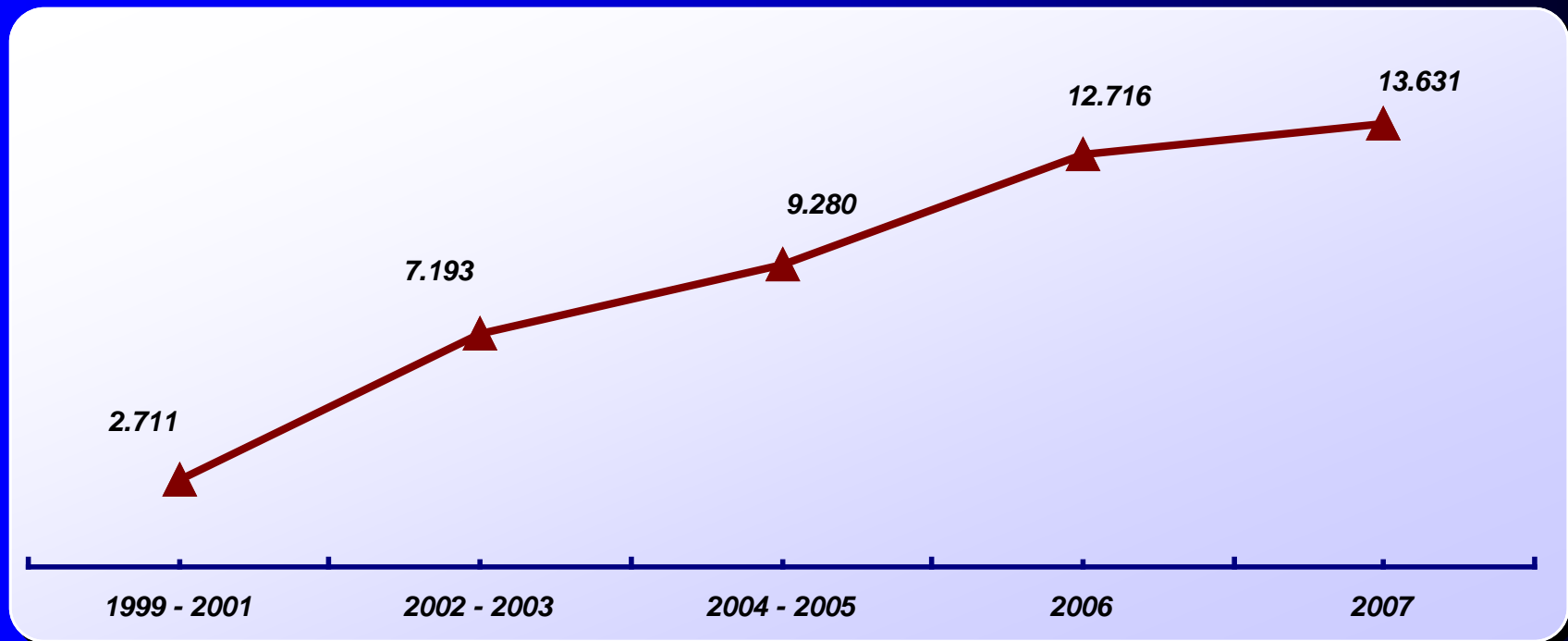


Ο ΣΚΕΑΒ αποτελεί τη μεγαλύτερη βιβλιογραφική βάση της Ελλάδος.  
Ενοποιεί τις εγγραφές από **45 Ιδρύματα και Φορείς**.



# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Α.Β. (4/6)

- Συλλογική ηλεκτρονική πρόσβαση στο πλήρες κείμενο επιστημονικών περιοδικών και βιβλιογραφικών βάσεων δεδομένων.



*Τίτλοι περιοδικών στους οποίους έχουν ηλεκτρονική πρόσβαση τα μέλη του Σ.Ε.Α.Β.*

# **ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Α.Β. (5/6)**

- **Λειτουργία της Μονάδας Ολικής Ποιότητας Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (ΜΟΠΑΒ).**
- **Κεντρική Μηχανή Μετα-Αναζήτησης (metasearch) - Διασύνδεση όλων των πηγών του ΣΕΑΒ (Εκδότες, E-books, βάσεις δεδομένων, Βιβλιογραφικές Βάσεις, ΣΚΕΑΒ, κτλ.)**

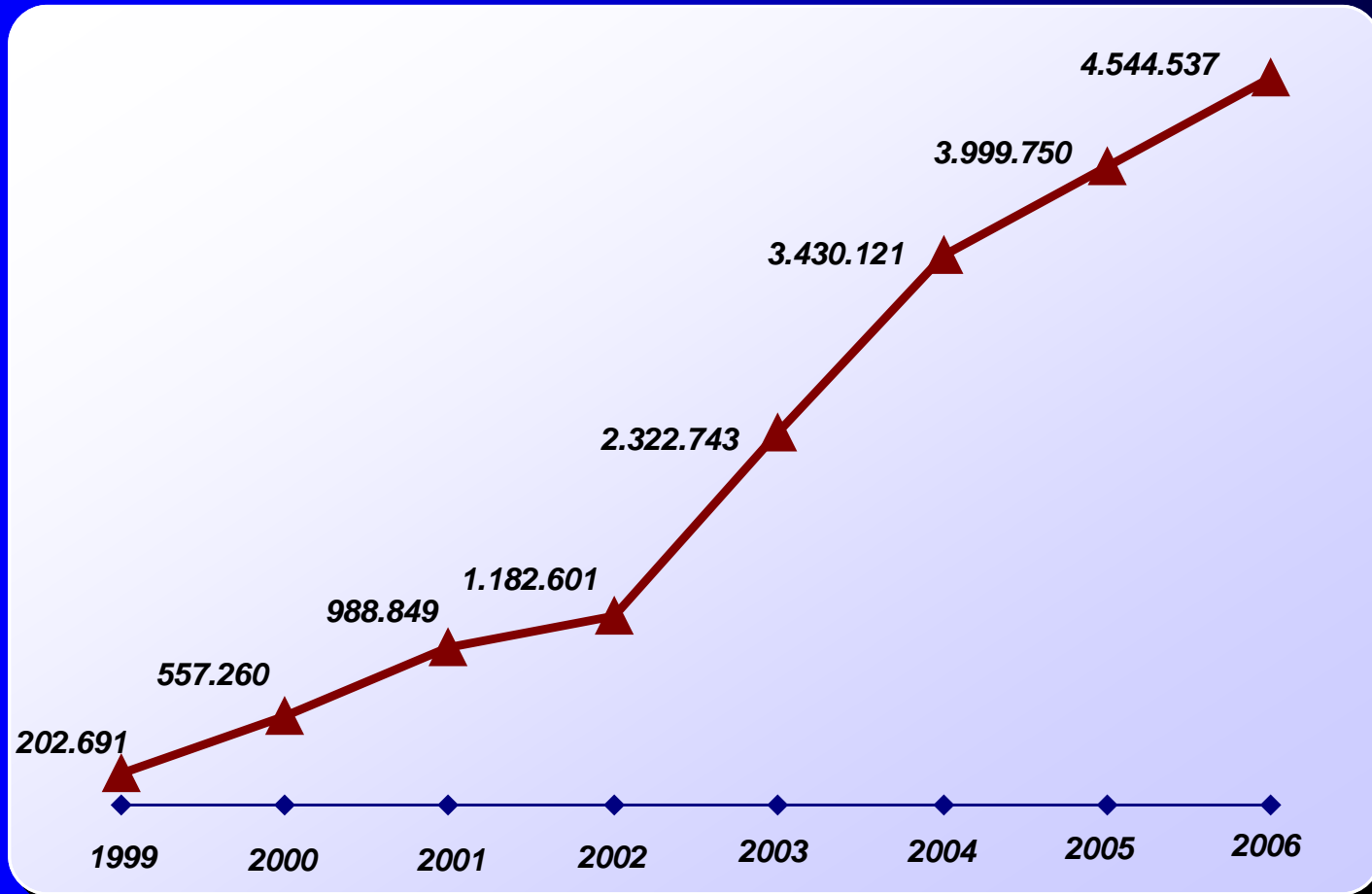
# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΤΕΡΑ ΕΩΣ ΣΗΜΕΡΑ ΕΠΙΤΕΥΓΜΑΤΑ ΤΟΥ Σ.Ε.Α.Β. (6/6)

- **Δίκτυο Διαδανεισμού Ελληνικών Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών**
  - Ξεκίνησε η κανονική λειτουργία (στάδιο τελικών ελέγχων)
  - Συμμετέχουν όλα τα Μέλη του ΣΕΑΒ
  - Στηρίζεται στο πιο διαδεδομένο λογισμικό VDX – OCLC
  - Πλήρης Διασύνδεση με τον ΣΚΕΑΒ, αλλά και με τα συστήματα ανοικτού κώδικα των μελών μας (όπως το SMILLE του Παν. Μακεδονίας και του PLEAS του Πάντειου Πανεπιστημίου).
  - Σχεδιασμός των μελλοντικών επεκτάσεων (πολλαπλοί λογαριασμοί, υποστήριξη παραρτημάτων, patron initiated διαδανεισμός κτλ.)

# **ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (1/3)**

- **Σημαντική αναβάθμιση στην πρόσβαση από την ερευνητική κοινότητα στις πηγές πληροφόρησης.**
- **Προσπάθεια ένταξης στη συμβατική εκπαιδευτική διαδικασία.**
- **Απαραίτητη προϋπόθεση για τη δια βίου μάθηση.**

# ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (2/3)



*Χρονική εξέλιξη αριθμού άρθρων που οι χρήστες κατέβασαν  
στον Η/Υ τους*

# ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ (3/3)

- Ποια είναι τα επόμενα βήματα:
  - Αύξηση της χρήσης των παραδοσιακών και ψηφιακών υπηρεσιών των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών από τους προπτυχιακούς φοιτητές
  - Αυτό προϋποθέτει αλλαγή στον τρόπο διεξαγωγής των μαθημάτων
  - Σταδιακή κατάργηση του ενός και μοναδικού συγγράμματος
  - Εκμάθηση στους φοιτητές δεξιοτήτων μάθησης, με ταυτόχρονη απαλλαγή από την «αυθεντία» του ενός συγγράμματος, που οδηγεί στη συνέχιση της αποστήθισης

# ΠΟΥ ΒΡΙΣΚΟΜΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

- Το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ (Γ΄ ΚΠΣ) τελειώνει.
- Οι μέχρι σήμερα χρηματοδοτήσεις από το Γ΄ ΚΠΣ και το πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων μέχρι 31.12.2008.
- Δυστυχώς οι Ακαδημαϊκές Βιβλιοθήκες δεν έχουν συμπεριληφθεί στα επιχειρησιακά προγράμματα του ΥΠΕΠΘ και της Ψηφιακής Σύγκλισης του ΕΣΠΑ (2007-2013)

# ΠΟΙΑ ΕΙΝΑΙ ΤΑ ΕΠΟΜΕΝΑ ΒΗΜΑΤΑ

- **Συνέχιση της πίεσης προς το ΥπεΠΘ για ένταξη των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών στο ΕΣΠΑ**
- **Στις προσπάθειες αυτές τα σημαντικότερα θέματα που πρέπει να αναδειχθούν είναι:**
  - (α) η μεγάλη πρόοδος που έχει επιτευχθεί και ο κίνδυνος επιστροφής στην προ του 1996 εποχή*
  - (β) η άμεση συνάφεια της λειτουργίας των ακαδημαϊκών βιβλιοθηκών με τη διασφάλιση ποιότητας των Α.Ε.Ι.*
  - (γ) τα μεγάλα τραύματα που θα δεχθούν οι εκπαιδευτικές και ερευνητικές δραστηριότητες των Α.Ε.Ι.*
  - (δ) η κατασπατάληση πόρων από την έλλειψη συντονισμού, με την ανάπτυξη εκ νέου υποδομών και τεχνογνωσίας*



# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (1/2)

- **Συνέχιση του έργου του Σ.Ε.Α.Β.**
- **Σημαντικότεροι στόχοι που πρέπει να τεθούν είναι:**
  - (α) η αναβάθμιση της λειτουργίας του ΣΚΕΑΒ**
  - (β) η ανάπτυξη εθνικών προτύπων**
  - (γ) η ανάπτυξη συστήματος διαδανεισμού**
  - (δ) η ανάπτυξη και εφαρμογή δεικτών ποιότητας**
  - (ε) η διατήρηση ή/και αύξηση του αριθμού των ηλεκτρονικών πηγών συλλογικής πρόσβασης**
  - (στ) η συνεχιζόμενη εκπαίδευση του προσωπικού των βιβλιοθηκών**
  - (ζ) η μεταφορά τεχνογνωσίας σε άλλες βιβλιοθήκες, μέσω της δημιουργίας συμβουλευτικών/ συντονιστικών οργάνων**

# ΣΗΜΑΝΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ (2/2)

- **Συνέχεια σημαντικών στόχων:**
  - (η) η αναβάθμιση της πύλης πληροφόρησης του Σ.Ε.Α.Β. (*help desk, authentication/shibboleth, federation search, ηλεκτρονικό ευρετήριο ελληνικών περιοδικών*)
  - (θ) η δημιουργία και λειτουργία συντονιστικών οργάνων σε θέματα ψηφιοποίησης, μεταδεδομένων, κτλ.
  - (ι) η ανάπτυξη ηλεκτρονικών μαθημάτων
  - (ια) η δημιουργία αρχείου ελλήνων ερευνητών και ελληνικών ερευνητικών ιδρυμάτων
  - (ιβ) η ανάπτυξη υπηρεσίας διαχείρισης πνευματικών δικαιωμάτων
  - (ιγ) η ανάπτυξη αυτοματοποιημένου συστήματος βιβλιοθηκών ανοικτής πρόσβασης

## ΠΩΣ ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ ΜΕΤΑ ΤΟ Γ΄ ΚΠΣ (1/3)

- Πρώτο μεγάλο ερωτηματικό είναι η βιωσιμότητα του Σ.Ε.Α.Β. μετά και το ΕΠΕΑΕΚ ΙΙ, εφόσον δεν χρηματοδοτηθεί από το ΕΣΠΑ.

*Με δεδομένο τον δημόσιο χαρακτήρα της Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα, μόνη εναλλακτική λύση συντήρησης του έργου του Σ.Ε.Α.Β. και των Ακαδημαϊκών Βιβλιοθηκών (λειτουργικά έξοδα) είναι ο Τακτικός Προϋπολογισμός του ΥπΕΠΘ, με αντίστοιχη αύξηση της χρηματοδότησης.*

## **ΠΩΣ ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ ΜΕΤΑ ΤΟ Γ' ΚΠΣ (2/3)**

- **Το δεύτερο μεγάλο ερωτηματικό έχει να κάνει με τους φορείς που θα συμμετέχουν στον Σύνδεσμο.**

*Ως γνωστόν, σήμερα στον Σ.Ε.Α.Β., εκτός από όλα τα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης, συμμετέχουν επίσης η Ε.Β.Ε. και η Ακαδημία Αθηνών, και ως συνεργαζόμενα μέλη τα τρία Πανεπιστήμια της Κύπρου, το Π.Ι., το Ι.Τ.Υ. και οι ερευνητικοί φορείς που εποπτεύονται από τη Γ.Γ.Ε.Τ.*

# ΠΩΣ ΠΡΟΧΩΡΑΜΕ ΜΕΤΑ ΤΟ Γ' ΚΠΣ (3/3)

- Πρόταση:

*Δεδομένου του μεγέθους της χώρας μας, θα ήταν σκόπιμο να ξεκινήσει μία σοβαρή συζήτηση του κατά πόσον ο Σ.Ε.Α.Β. θα πρέπει να επεκταθεί και στα άλλα είδη Βιβλιοθηκών (Δημόσιες, Δημοτικές, Νοσοκομείων, Σχολικές), προκειμένου να καταλήξουμε σε Σύνδεσμο Ελληνικών Βιβλιοθηκών, με προφανή πλεονεκτήματα.*

# ΤΕΛΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Η βελτίωση της παρεχόμενης εκπαίδευσης στη χώρα μας.
- Η αύξηση της ανταγωνιστικότητας των ερευνητών της χώρας μας.
- Η διεύρυνση του Σ.Ε.Α.Β. και η μετεξέλιξή του σε Σύνδεσμο Ελληνικών Βιβλιοθηκών.